

Дидактичні матеріали

В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»

1. Де відбуваються події у трагедії?
2. Причина туги Ромео.
3. За кого батьки хочуть видати заміж Джульєтту?
4. Де познайомилися Ромео і Джульєтта?
5. У поединку на вулиці Верони був смертельно поранений... (хто)
6. Чому загинув Тібальт?
7. Яке покарання для Ромео виніс князь?
8. Що брат Лоренцо радить Ромео?
9. Що вирішила зробити Джульєтта, щоб не виходити заміж за Паріса?
10. Чому Ромео випив отруту?
11. Що було причиною смерті Ромео і Джульєтти?
12. Як поведуться Монтеккі та Капулетті, дізнавшись про смерть дітей?

Наталія Черняєва,

учитель зарубіжної літератури, учитель вищої категорії,
учитель-методист, ліцей № 136 м. Києва

Закулісся творчості письменника Інтерактивні картки «Письменницький простір» 8 клас

УДК 37.091.3-056:[37.016:821.09

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.1.329202>

Чи важко здивувати сучасного школяра-підлітка? Певна річ, так. Піднімаюся сходами... другий, третій... поверхи ліцею. Галаслива перерва, усміхнені дівчата та хлопці. Куди не глянь — у руках гаджети, але помічаю двох-трьох учнів з книгою... Твоє завдання: за декілька хвилин створити середовище, що змусить зануритися в художній простір митця. Це не лише фізичне місце перебування автора, а й емоційний та інтелектуальний простір, у якому він працює. Це є середовище, що формується під впливом особистих переживань, соціальних умов, культурних традицій та історичних подій, а художній твір — це вікно, яке дає читачеві змогу зазирнути у світ автора чи авторки.

© Наталія Черняєва, 2025

Читаємо одне із визначень у «Словнику української мови»: **«ПРОСТІР**, простору, *чол.* 1. *тільки одн., філос.* Одна з основних об'єктивних форм існування матерії, яка характеризується протяжністю і обсягом. Однією з головних рис спеціальної теорії відносності, що характеризують її зміст, є встановлення тісного, нерозривного зв'язку простору і часу» [1].

То що може допомогти вчителю змінити час, простір, створити середовище, яке надихає? Як спонукати підлітка (і не тільки) вивчати, шукати, думати, співпрацювати, братися за справу? Звичайно, сучасний учитель надає перевагу самостійній та пошуковій діяльності учнів.

Картки «Письменницький простір» є чудовим інструментом для мотивації пізнавальної діяльності здобувачів освіти на уроці. Це яскравий дизайн з ілюстраціями, які відображають епоху, тематику чи самих персонажів твору. Наприклад, письменницький простір Гомера вміщує зразок одного з трьох ордерів давньогрецької або класичної архітектури — іонійський ордер, чорнофігурну аттичну амфору, полотно французького академіста Адольфа Бугеро «Гомер та його провідник», трієру — бойовий корабель античності, на якому веслярі розташовувалися в три яруси з обох бортів корабля (буквальний переклад грецької і латинської назв — «трирядник»). Це основний тип

бойового корабля часів класичного періоду Давньої Греції. Гілка оливи. А чи вам відомо, що у стародавніх греків не було сумнівів щодо походження маслини: її подарувала богиня мудрості та покровителька мирної праці Афіна [2].

І це не все про Давню Грецію! Бо на уроці йдеться про самого Гомера! В центрі картки — бюст великого поета Давньої Еллади. Сам бюст зберігається в Музеї копій класичної скульптури (нім. Museum für Abgüsse Klassischer Bildwerke) — музеї виконаних в гіпсі копій античних грецьких і римських статуй у Мюнхені. А тепер гайда виконувати завдання!

Відшукайте за QR-кодами інформацію про життєвий шлях Гомера. Підготуйте путівник туриста. Як ти розумієш семантику гомерівських фразеологізмів? Підготуйте повідомлення. Кожне завдання спрямоване на розвиток ключових компетентностей, розвиток здібностей до самоосвіти й командної роботи. Діяльнісний підхід до навчання є неймовірно цікавим та ефективним інструментом для організації освітнього процесу, який реалізує принцип зв'язку навчання з життям та формує активну й ініціативну позицію учнів [4]. Кожен образ-символ картки доповнює часовий простір письменника.

Переваги:

- картки містять різні види завдань: визначення понять, пояснення чи переказ, складання історій з використанням матеріалу, проекти, експерименти, відстеження матеріалу в практичному вимірі, формування власної думки щодо розглянутого, дискусії та судження, інтерв'ю, перевтілення, віртуальну мандрівку, дослідження національних традицій народів світу, перегляд фільмів, пости в соцмережах, складання порад для мандрівників;
- багато мотиваційних фраз або запитання, які спонукають учнів поділитися своїми думками чи

досвідом, пов'язаним із прочитаним, можливість використання на різних етапах уроку;

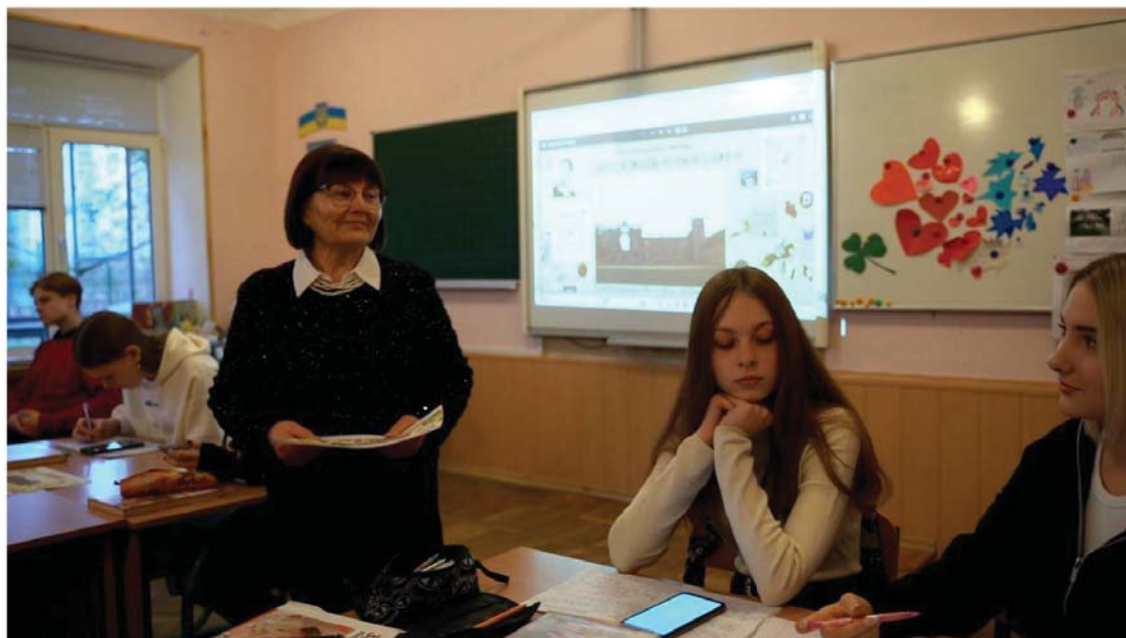
- картки є для групових завдань, де учні можуть обговорювати питання в малих групах і представляти свої висновки класу, і для індивідуальної роботи, і як домашнє завдання;
- інтерактивність. Такі картки можуть стати не тільки корисним навчальним інструментом, а й цікавою грою, яка заохочує до активного навчання та творчого мислення.
- QR-коди дають змогу отримати миттєвий доступ до будь-якої інформації з мережі «Інтернет» за допомогою смартфонів (тексту, малюнка, відео тощо) [3].

Державним стандартом базової середньої освіти визначено завдання здобувати й опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних думок, переконань, суспільних і національних цінностей [4].

«Творцем може бути кожен, якщо у нього є те, що надихає», — писав давньогрецький мислитель Платон. Тішимося, бо ми маємо учнів.

Список використаних джерел

1. <https://sum.in.ua/s/prostir>
2. http://librarychl.kr.ua/kn_in/frukty/ol-04.php
3. <https://naurok.com.ua/metodika-vikoristannya-qr-kodiv-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-329394.html>
4. <https://naurok.com.ua/post/15-priyomiv-dlya-realizaci-diyalnisnogo-pidhodu-do-navchannya-uchniv-5-h-klasiv-nush>
5. Державні стандарти | Міністерство освіти і науки України. Джерело: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>

Учитель Наталія Черняєва з учнями ліцею № 136 м. Києва

Творча лабораторія вчителя

Один із талановитих учителів нашого часу — **Василь Васильович Власюк**, учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист. Працює в Перемишельській гімназії Улашанівської сільської ради Шепетівського району Хмельницької області. Стаж роботи — 34 роки.

ДОСЯГНЕННЯ ВЧИТЕЛЯ

Півфіналіст (ТОП-50) Національної премії Global Teacher Prize Ukraine — 2024.

Заступник Президента Всеукраїнського благодійного культурно-наукового фонду Т. Шевченка.

Голова організаційного комітету Всеукраїнського краєзнавчого конкурсу «От де, люде, наша слава, слава України!».

Заступник голови оргкомітету міжнародного музичного фестивалю «Заповіт».

Член журі Всеукраїнського квест-марафону «Чи знаємо ми Тараса Шевченка?».

Голова методичної спільноти філологів ЗЗСО Улашанівської сільської ради.

Член громадської організації «Інноваційні обрії України».

Автор публікацій у місцевій пресі та інтернет-виданнях.

Власні твори публікував в альманасі Хмельницької області «Південний Буг» (2023 рік).

Переможець Всеукраїнського квест-марафону «Чи знаємо ми Тараса Шевченка?» (2019 рік).

Автор методичного посібника «Сучасні особистісно-зорієнтовані підходи у вивченні української літератури» (2020 рік).

Переможець обласної педагогічної виставки «Освіта Хмельниччини на шляхах реформування» (диплом III ступеня, 2020 рік).

Учасник двох фестивалів «Вчителі майбутнього» (м. Львів, 2023 та 2024 роки).

Учасник апробації підручника з інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) для 8 класу авторського колективу О. Ніколенко (наказ ДУ «Український інститут розвитку освіти» від 30.08.2024 №116-аг).

Автор проєктної технології «Жива книга» (паспорт технології додається).

Учасник X Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей імені Анатолія Фасолі «Мій особистісно-зорієнтований урок» (модерував 2 майстерки та ділився на майстер-класі власною проєктною технологією «Жива книга»).

Член експертної групи з розробки Національної стратегії освіти і науки до 2030 року.

Заслужений працівник Профспілки працівників освіти і науки України.

Нагороджений знаком Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України «Профспілкова відзнака».

Нагороджений Грамотою Департаменту освіти та науки Хмельницької ОВА (2023). Обирався депутатом Берездівської сільської ради.

ДОСЯГНЕННЯ УЧНІВ ВАСИЛЯ ВЛАСЮКА
*Всеукраїнський конкурс есе учнівської та студентської молоді «Мій Шевченко»
Всеукраїнський квест-марафон
«Чи знаємо ми Тараса Шевченка?»*

Дячук Кіра — диплом II ступеня (2019 рік), Полянська гімназія.

Ліщенко Яна — диплом II ступеня (2023 рік), Жуківська філія.

Обласний конкурс «Я — журналіст»

Баланчук Юрій — III місце (2021 рік), Жуківська філія.

Обласний фестиваль читців-гумористів «Веселинка»

Баланчук Юрій — II місце (2021 рік), Жуківська філія.

Обласний конкурс есе «Слово до слова...»

Ліщенко Яна — диплом I ступеня (2022 рік), Жуківська філія.

*Всеукраїнський конкурс творчої молоді
«Срібне сяйво»*

Цимбалюк Юрій — диплом (2023 рік), Жуківська філія.

Одуха Дарина — диплом I ступеня (2023 рік), Жуківська філія.

Алферьев Самуїл — диплом I ступеня (2024 рік), Перемишельська гімназія.

*Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика*

Алферьева Суламита — III місце (обласний етап, 2024 рік), Перемишельська гімназія.

*Відкритий марафон з української мови
(проведений ІМЗО)*

Алферьева Суламита — III місце (2024 рік), Перемишельська гімназія.

*Міжнародний проєкт-конкурс
«Тарас Шевченко єднає народи»*

Алферьева Суламита — диплом I ступеня (2024 рік), Перемишельська гімназія.

*Міжнародний конкурс
Шевченківських читань «Свобода»*

Алферьева Суламита — лауреат III ступеня (2024 рік), Перемишельська гімназія.

*Відкритий всеукраїнський арт-челендж
«Українські світочі. Тарас Шевченко»*

Алферьева Суламита — лауреат конкурсу (2024 рік), Перемишельська гімназія.

Обласний огляд-конкурс художньої самодіяльності

Алферьева Суламита — диплом I ступеня (2024 рік), Перемишельська гімназія.

ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ВЧИТЕЛЯ
ВАСИЛЯ ВЛАСЮКА

Власний ютуб-канал:

<https://www.youtube.com/@vasylvlasyuk257>

Власний блог:

<https://collagevlasyuk.blogspot.com>

Адміністратор ютуб-каналу гімназії:

<https://youtube.com/channel/UCh7rsB5Nvxg9v7XI8Siub2g?si=AJxaCeMZ2oeA1lVJ>

та сайту Всеукраїнського краєзнавчого конкурсу:
<https://ot-de-lude-nasa-slava-slava-ukraini4.webnode.page/>.

Наталія Рудницька,
учитель української мови і літератури,
зарубіжної літератури, учитель-методист,
ліцей № 17 Кам'янець-Подільської
міської ради Хмельницької області

Проектна технологія навчання «Жива книга»

УДК 37.091.3-056:[37.016:821.09

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.1.329204>

Проектна технологія навчання полягає в тому, що учні / учениці беруть участь в онлайн-зустрічах із сучасними письменниками, активно залучені до процесу організації та проведення таких заходів. Проект дає змогу кожному учневі / кожній учениці отримати індивідуальний досвід взаємодії з автором, що сприяє застосуванню особистісно орієнтованого підходу в навчанні.

Інноваційність: проект «Жива книга» є відносно новим та ефективним підходом до викладання літератури.

Інтеграція: проект поєднує в собі елементи літературознавства, інформатики, психології та інших наук.

Вікова аудиторія учнів: 5—11 класи.

Мета проекту: створити умови для безпосередньої взаємодії учнів із сучасними письменниками з метою занурення у світ літератури та усвідомлення творчого процесу народження художніх текстів.

Василь Власюк,

учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури, учитель-методист, Перемишльська гімназія Улашанівської сільської ради Шепетівського району Хмельницької області

Вектори проекту «Жива книга»

1. **Підвищення рівня літературної компетентності:** ознайомлення учнів з різноманітністю сучасної літератури, її жанрами, стилями та тематикою. Розуміння літературних термінів, жанрів, образів.
2. **Комунікація та співпраця:** формування вміння висловлювати свої думки, вести діалог. Можливість отримати відповіді на свої запитання.
3. **Цифрова грамотність:** застосування онлайн-платформ для проведення зустрічей, створення презентацій, обміну інформацією.
4. **Розвиток медіаграмотності:** критичне ставлення до інформації, отриманої з різних джерел.
5. **Формування активної громадянської позиції:** обговорення актуальних соціальних проблем, відображених у літературі.

Реалізація цих векторів дасть проекту «Жива книга» змогу не тільки сприяти розвитку літературних

Учитель Василь Власюк з учнями й учителями Перемишльської гімназії

© Василь Власюк, 2025